

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ההבדל בין רישום פלילי ומשטרתי

כנגד אנשים רבים בישראל תלוי רישום פלילי, וכנגד רבים עוד יותר תלוי רישום משטרתי. מה ההבדלים בין שני רישומים אלו? כיצד הם משפיעים על חיי האדם? מה ניתן לעשות כדי למוחקם? עו"ד אסף דוק מסביר.

מהו רישום פלילי?

הרישום הפלילי מהווה מסמך ממוחשב של משטרת ישראל, ובו מפורטות העבירות שבוצעו על ידי אדם, הגיעו לכדי כתב אישום ולהרשעה, וניתנו בגינן עונשים שונים. כמו כן, מפורטים בו תיקים שממתנים לבירור ותיקים שנסגרו - אך באלו נעסוק בהמשך שכן הם משתייכים לרישום המשטרתי שאינו בבחינת עבר פלילי. מדובר ברישום בעייתי שמלבד הכתם האישי עלול בהחלט לעכב ולהפריע לחייו של אדם, לרבות קבלה למקומות תעסוקה, עיסוק במקצועות מסוימים ועוד בעיות מנהליות בתחומים כגון קבלת אשרות שהייה בחו"ל ואימוץ ילדים. מלבד זאת, קיימים לא מעט גורמים שיכולים לעיין בו (אך לא מרבית המעסיקים), כמו צה"ל, שוטרים ובעלי תפקידים משפטיים שונים.

איך מוחקים את הרישום הפלילי

כאמור, משמעותו של רישום פלילי הוא שהוגש כתב אישום כנגד האדם, והוא אכן הורשע. על מנת למחוק את הרישום יש להגיש בקשת חנינה אל נשיא המדינה, לו מותר למחוק את הרישום או להחליט על קיצור תקופת ההתיישנות. הדרך עוברת בפניה למחלקת החנינות של משרד המשפטים, כאשר עורך דינו של האדם מנסח בקשה המפרטת שורה ארוכה של נסיבות. לדוגמא, יפורטו נסיבות מקלות בדבר ביצוע העבירה וחומרתה, חלוף הזמן, וכן קשיים ומצוקות שחווה האדם בגין הרישום במישור המשפחתי, האישי והתעסוקתי. ועדת החנינות תבחן בעיון את הבקשה ועשויה להמליץ לקבלה, כך שהיא תועבר לשר המשפטים ואחריו אל הנשיא. עוד דרך בה יימחק הרישום הפלילי הוא התיישנות שתלויה בסוג העבירה בה הורשע האדם. מדובר בתקופה ארוכה מאוד הנעה בין 17 ל- 25 שנים, כך שמומלץ לנסות ולהשיג מחיקה מהירה יותר בעזרת עורך דין פלילי.

מהו רישום משטרתי

בניגוד לרישום הפלילי, כאן מדובר ברישום המתייחס לחקירות שלא הגיעו לכדי כתב אישום, בין אם התיק נסגר מסיבה כלשהי או ממתין לבירור. ישנן שלוש עילות מרכזיות לסגירתם של תיקים פליליים, כאשר היעדר אשמה מובילה גם למחיקת הרישום המשטרתי, ואילו היעדר עניין לציבור או היעדר ראיות מספקות מותירות את הרישום על כנו. יש לציין כי בניגוד לרישום הפלילי, הרישום המשטרתי אינו מעיד על עבר פלילי אך בכל זאת כלול במרשם ונמצא במחשבי המשטרה. אמנם, רק לנציגי הפרקליטות ולאנשי משטרה מותר לעיין בו, אך הדבר יכול ליצור בעיות התייחסות בעת התקלות עימם שכן הוא מעיד על "עבר" כלשהו - גם אם לא פלילי. בעיה נוספת היא שייתכן מאוד שהאדם המצוי במרשם חף מכל פשע, אך מכיוון שעדיין לא התקבלה החלטה בתיק (דבר שיכול לארוך זמן רב), או שהתיק נסגר מעילות היעדר עניין ציבורי או היעדר ראיות, ישנו לכאורה ספק גדול בדבר חפותו.

כיצד מוחקים רישום משטרתי

את מחיקת הרישום המשטרתי ניתן להשיג באמצעות פנייה אל המטה הארצי בירושלים או הקצין הממונה על היחידה החוקרת, ובה יש לפרט את העילות המבוקשות למחיקה. מן האמור בפסקה הקודמת נובע שהעילה למחיקה תהיה חוסר אשמה, כלומר צריך לשכנע לשנות מהעילה הכתובה כרגע. יש לציין כי מהלך זה חייב להתבצע בעזרת עורך דין פלילי, שאם לא כן קיימים סיכויים גבוהים

18/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

לדחייתו ואף עלולים להיווצר נזקים נוספים. בנוסף, ניתן להעלות טענה למעבר זמן מאז נפתח הרישום בגין העבירה בה היה חשוד האדם, כלומר 7 שנים בעבירות מסוג פשע (שעונשן גבוה מ- 3 שנות מאסר), או 5 שנים בעבירות מסוג עוון (שעונשן נמוך מ- 3 שנות מאסר). לשם כך, יבחן הגורם הממונה שורה ארוכה של היבטים, ביניהם חומרתה של העבירה המדוברת ונסיבות אישיות של מבקש הבקשה. יש להדגיש כי בלא מעט מקרים אכן מחליטים הגורמים הממונים על מחיקתו של הרישום המשטרתי, אך חשוב לבצע את המהלך בתבונה ובאופן מקצועי.